

DETERMINANȚII ORIENTĂRII ACADEMICE A STUDENȚILOR DE ANUL I

raport de cercetare

Studiu realizat de CCOC:
Sociolog Dr. Carmen Balan
Psiholog Dr. Diana Teodorescu
Psiholog Drd. Liliana Bujor

DETERMINANȚII ORIENTĂRII ACADEMICE A STUDENȚILOR DE ANUL I

raport de cercetare

I. Argument

Cunoașterea profilului studenților de anul I, reprezintă o condiție esențială pentru construcția unei diagnoze obiective a dimensiunii informațional - motivaționale în mediul academic: pe continuum-ul formării liceu-universitate, „bobocii” se plasează la o distanță suficient de mare de universitate (nu au încă experiențe academice personale) dar și suficient de mică (au informații despre mediul universitar care au fundamentat decizia academică personală) pentru a ne oferi o imagine asupra realității studiate.

Prezentul studiu reprezintă un demers investigativ care își propune să ofere conducerii USV informațiile necesare pentru armonizarea intervențiilor de orientare academică și orientare profesională cu procesul educațional aducând astfel plus de calitate pe două dimensiuni esențiale ale managementului universitar: promovarea ofertei educaționale și practicile educaționale propriu-zise.

II. Premise teoretice și practice în ceea ce privește orientarea academică

Dimensiunea teoretică de interes pentru studiul nostru este procesul decizional, respectiv: definirea deciziei și identificarea alternativelor, explorarea și evaluarea alternativelor existente, realizarea planului de carieră, implementarea deciziei (A. Băban, 2003; G. Lemeni și M. Miclea, 2004). Întrucât studiul nostru are ca grup țintă studenții de anul I ai USV, analiza se va centra pe aspectele motivaționale ale deciziei, pe principalele criterii de selecție și pe așteptările privind activitatea academică.

Destul de puține centre de orientare în carieră au realizat studii ce vizează motivația orientării academice și așteptările în legătură cu activitatea academică ulterioară. Cele câteva universități care fac publice datele realizează mai mult analize ale admiterilor.

Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră al Universității „Petru Maior”, Târgu Mureș realizează *Analiza admiterii* (http://www.upm.ro/career_center/index.htm) și vizează motivele opțiunii pentru forma de învățământ și programele de studii ale UPM, sursele de informare și modul în care candidații obțin informațiile înainte de admitere, date demografice, bazin de recrutare. Pe lângă aspectele motivaționale ale alegerii studenților, interesul pare să se centreze și pe gradul de ocupare al locurilor disponibile, numărul de candidați admiși înmatriculați, numărul mediu de

candidați pe un loc, numărul de candidați înscriși la fiecare specializare, numărul de locuri alocate pe specializări și forme de învățământ.

Centrul de Consiliere și Orientare al Universității de Medicină și Farmacie din Craiova (<http://www.umfcv.ro/studii-si-analize>) realizează anual studii ale simulărilor și examenelor de admitere și se concentrează pe interesul candidaților (trecut, prezent sau viitor) pentru alte facultăți / universități, opțiunile obiectelor la admitere, așteptări privind evoluția profesională și motivația alegerii făcute.

Centrul de Informare Profesională și Orientare al Universității „Al. I. Cuza” Iași realizează anual, la înscrierea candidaților pentru susținerea examenului de admitere, un studiu cu privire la criteriile de alegere și motivația acestora, însă rapoartele acestei activități nu sunt făcute publice.

III. Metodologie

Obiectivele stabilite pentru prezentul studiu sunt:

- identificarea principalelor criterii de orientare academică ale candidaților care aleg USV, a surselor de informare și a factorilor de influență în decizia de orientare academică,
- evidențierea reprezentărilor privind studiile de licență ale studenților de anul I și structurarea așteptărilor lor legate de activitatea academică în USV.

Identificate pe baza principalelor repere teoretice generate de literatura de specialitate din domeniul consilierii și orientării în carieră (A. Băban, 2003; G. Lemeni și M. Miclea, 2004), dimensiunile corespunzătoare acestor obiective sunt:

- criteriile de selecție a universității și facultății,
- factorii de influență a opțiunilor,
- sursele de informare utilizate în analiza opțiunilor și luarea deciziei,
- reprezentări asupra studiilor universitare,
- așteptări legate de USV/ facultate.

Ca metodă de cercetare am optat pentru ancheta pe bază de chestionar. Chestionarul a fost construit de către personalul CCOC, validat în data de 18 octombrie 2012 în urma discuției cu studenții senatori și președinții organizațiilor studențești și aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al USV nr. 28 din 13 noiembrie 2012.

Chestionarul aplicat (anexa 1) are 9 itemi din care primii trei se referă la criteriile de selecție utilizate în alegerea USV, factorii care au influențat luarea deciziei și sursele de informare utilizate iar următorii șase vizează universul reprezentărilor și expectanțelor asupra studiilor universitare. Pentru această ultimă categorie, din rațiuni comparative, am luat ca reper o microdimensiune analizată de Barometrul Calității - 2010 (ARACIS) pe care am replicat-o în 3 itemi ai instrumentului nostru.

Cei 9 itemi sunt operaționalizați prin 43 scale de evaluare de tip Lickert, 2 întrebări de ierarhizare și 3 întrebări deschise. La aceștia se adaugă datele de identificare (facultatea, specializarea, liceul absolvit, vârsta, mediul de proveniență, etnia).

S-a stabilit ca investigația să se efectueze pe o treime din totalul studenților din anul I zi, respectând proporțiile pe facultăți și specializări. Aplicarea chestionarelor s-a realizat în perioada 20 noiembrie – 10 decembrie 2012, la finalul unor cursuri (de regulă, cursuri comune pentru mai multe specializări). Operatorii de anchetă au fost masteranzi DSPP anul II care au desfășurat această activitate ca aplicație la disciplina „Managementul cercetării educaționale”. Au rezultat 642 chestionare valide. Structura eșantionului pe facultăți, vârstă etnie și liceu absolvit este prezentată în anexa 2.

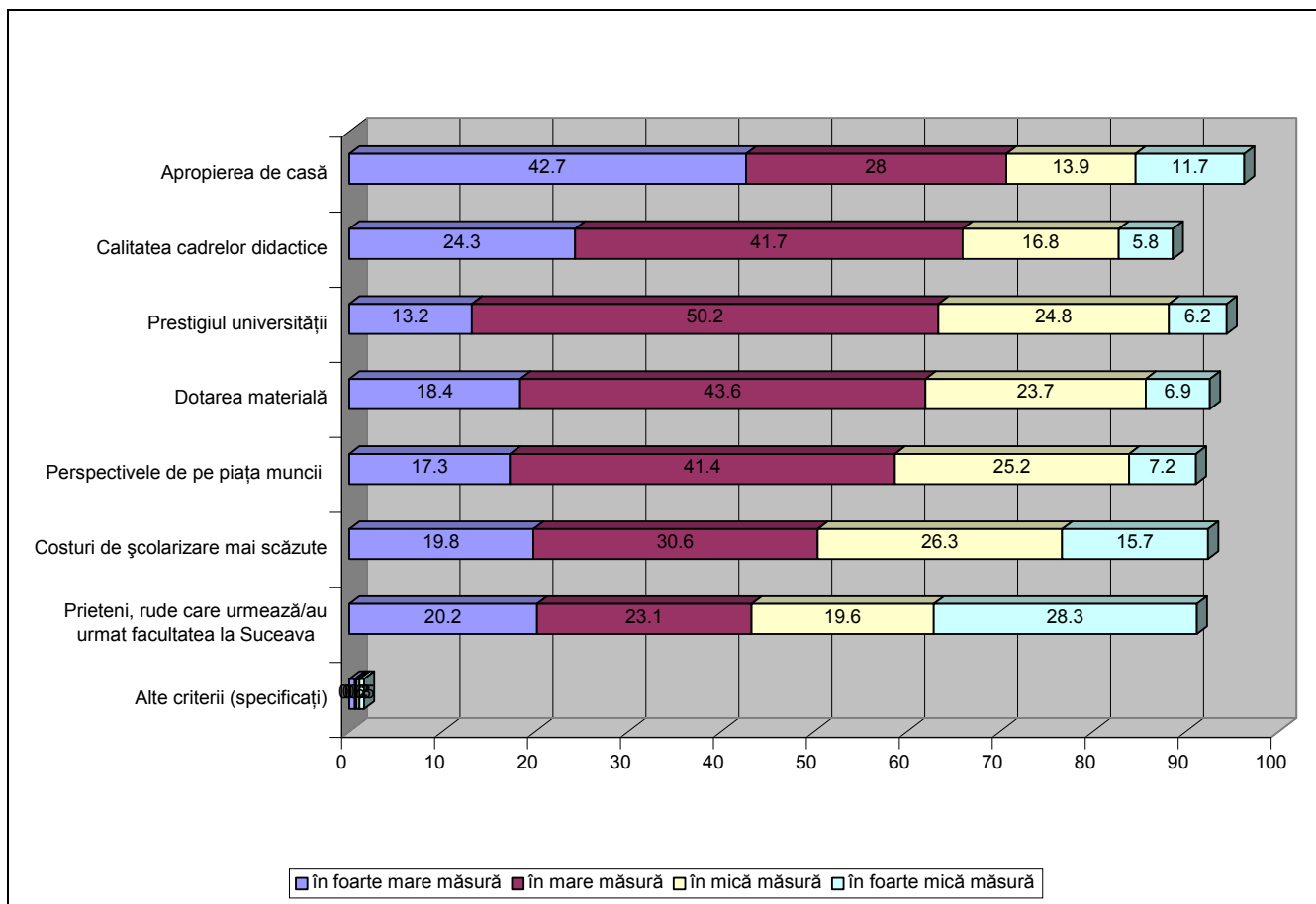
Descărcarea chestionarelor, analiza și raportul studiului a fost realizat de colectivul CCOC.

IV. Analiza datelor

a). Principalele criterii de orientare academică ale candidaților care aleg USV, sursele de informare și factorii de influență în decizia de orientare academică

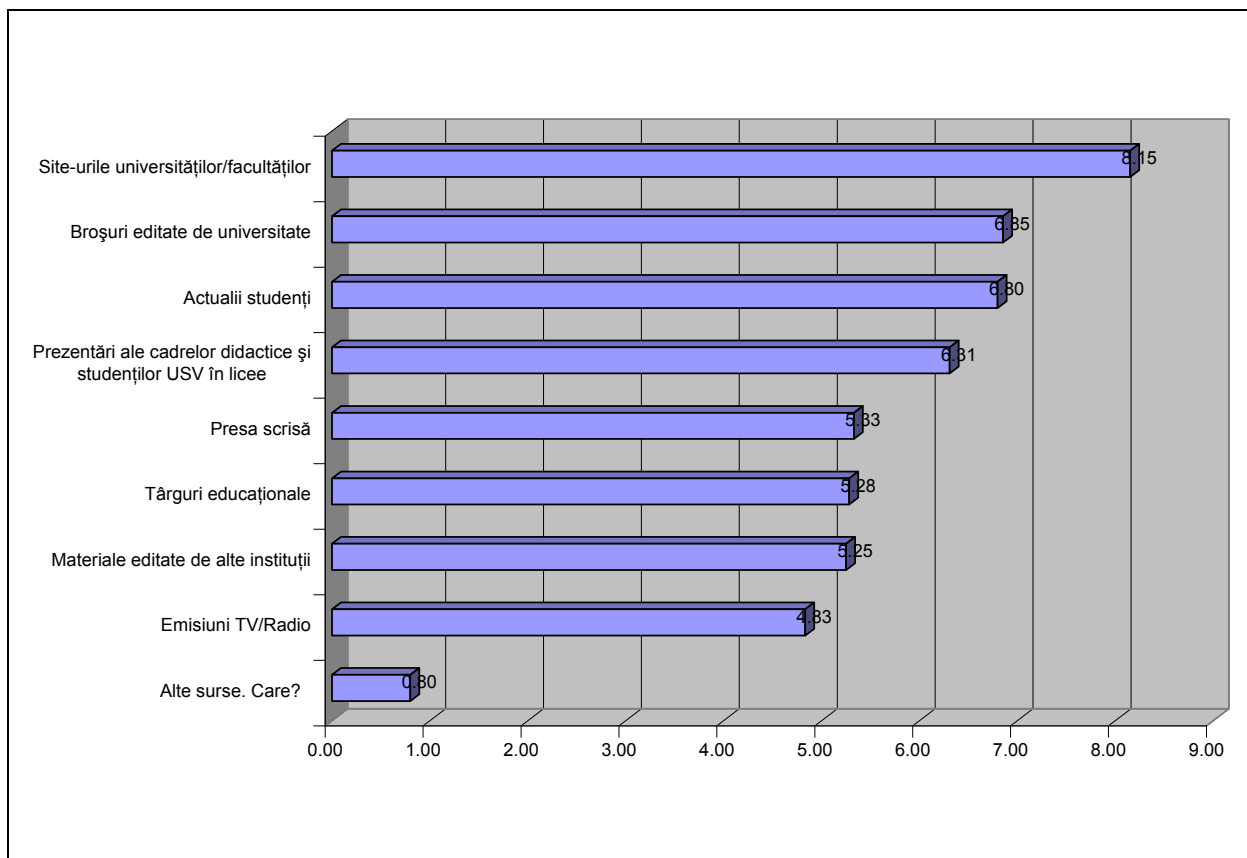
În ciuda diferențelor specifice, activitățile de orientare în carieră presupun patru mari etape care converg spre planificarea carierei: autocunoaștere, explorarea traseelor educaționale și profesionale, decizia de carieră și marketing/promovare personală (Lemeni și Miclea, 2004). Comportamentul sistematic de explorare și structurare a informațiilor despre propria persoană precum și a informațiilor referitoare la oportunități educaționale reprezintă etape pe care studenții noștri le-au parcurs până la momentul deciziei academice. În acest context, criteriile de selecție, sursele de informare și factorii de influență reprezintă constante implicate în decizia academică și de carieră.

Conform declarațiilor studenților intervievați, principalul criteriu în alegerea USV este *apropierea de casă* (aproape jumătate din subiecți cotează acest criteriu cu *în foarte mare măsură* (42,7%). Pe locul doi se situează *calitatea cadrelor didactice* (24,3%). *Prietenii / rudele care au urmat / urmează facultatea la Suceava* reprezintă singurul criteriu la care ponderea răspunsurilor *în foarte mică măsură* și *în mică măsură* depășește ponderea obținută de răspunsurile *în foarte mare măsură* și *în mare măsură* (47,9% față de 43,3%).

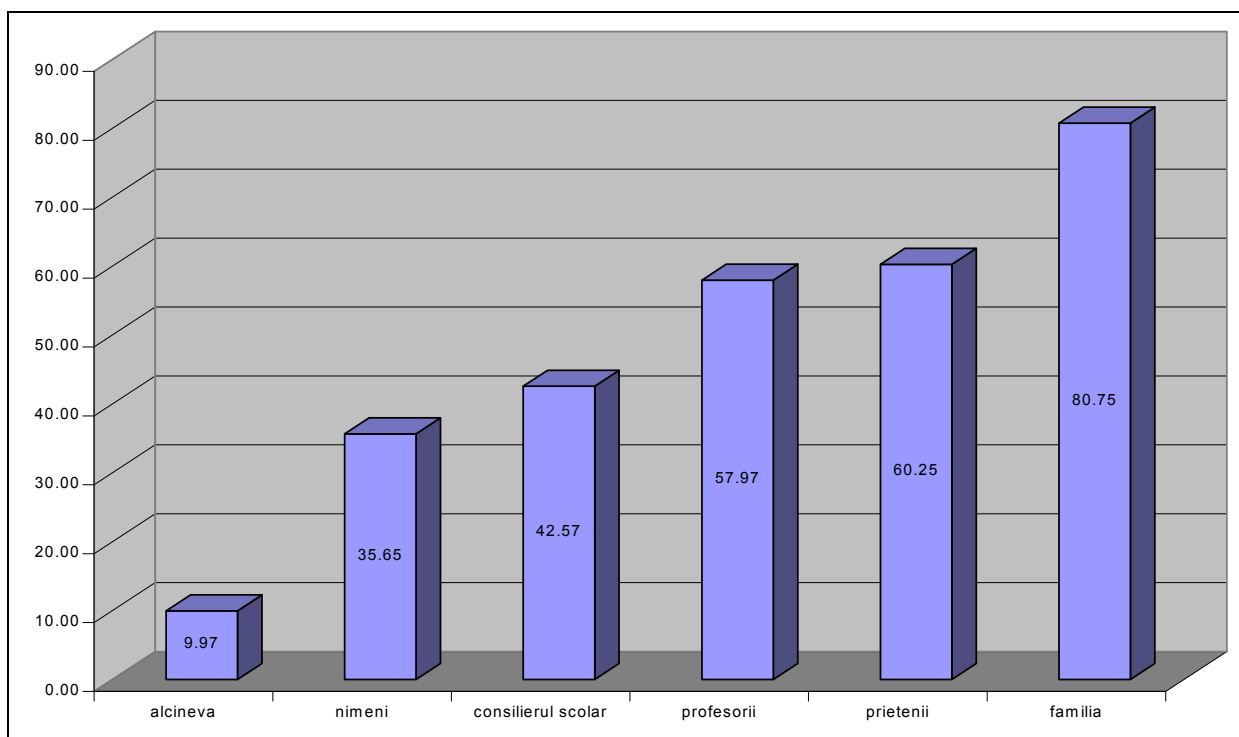

La întrebarea deschisă vizând modul în care este percepută Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (întrebare de control situată la finalul chestionarului), aspecte pozitive sunt menționate de 42% din subiecți. Cu cea mai mare frecvență apar *calitatea cadrelor didactice* (199), *dotarea materială* (176) și *prestigiul universității* (58) dar și *oportunitățile și perspectivele oferite studenților* (58), *taxe mici și costuri reduse* (14), *bună organizare* (13), *ofertă diversificată pe specializări* (10) și *activități extracurriculare* (5). Aspecte negative sunt semnalate doar de 15% din subiecți și se referă la *orarul / programul de studiu* (20), *anumiți profesori* (16), *puțină practică* (10), *prestigiu/renume* (15), *personalul din secretariat* (9), *prezența obligatorie la cursuri* (8), *burse mici / puține* (9), *mită* (6).

Pe o scală de la 1 la 9, *ierarhia surselor de informare* valorizează prioritar demersul realizat efectiv de USV, *site-urile* situându-se detașat pe primul loc urmate de *broșurile editate de universitate*, *actualii studenți* și *prezentările în licee*.

Principalul *factor de influență al deciziei* este *familia* (80,75%). Pe locurile următoare se situează *prieteni* (60,25%) și *profesori* (57,97%). Unul din trei subiecți apreciază că a luat decizia singur, neinfluențat!

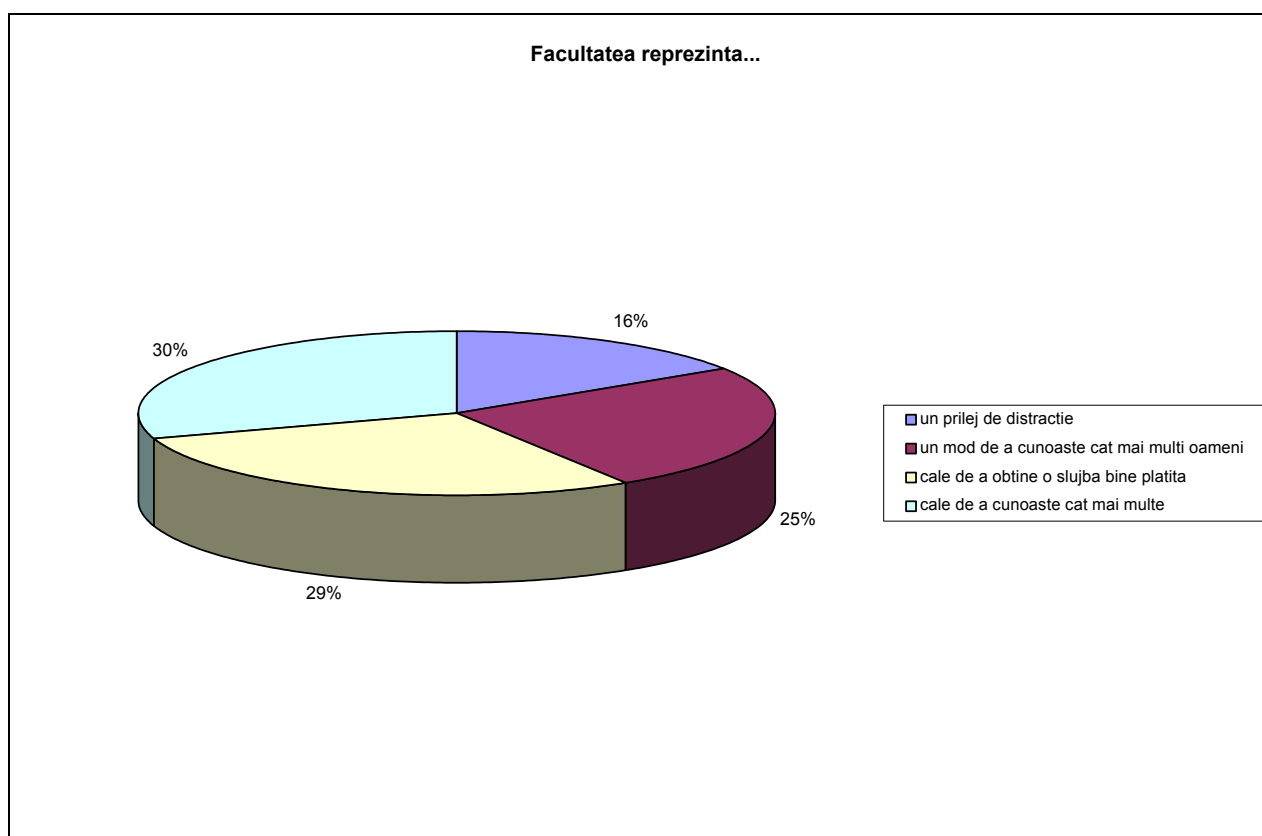
Deși ar fi fost deosebit de interesant de surprins asemănări și deosebiri între studenți, promoții și chiar universități, în cadrul eșantionului nostru nu se înregistrează diferențe statistice

semnificative, iar incursiunea în studiile și cercetările altor universități nu ne-a furnizat reperatele necesare pentru realizarea unui asemenea demers.

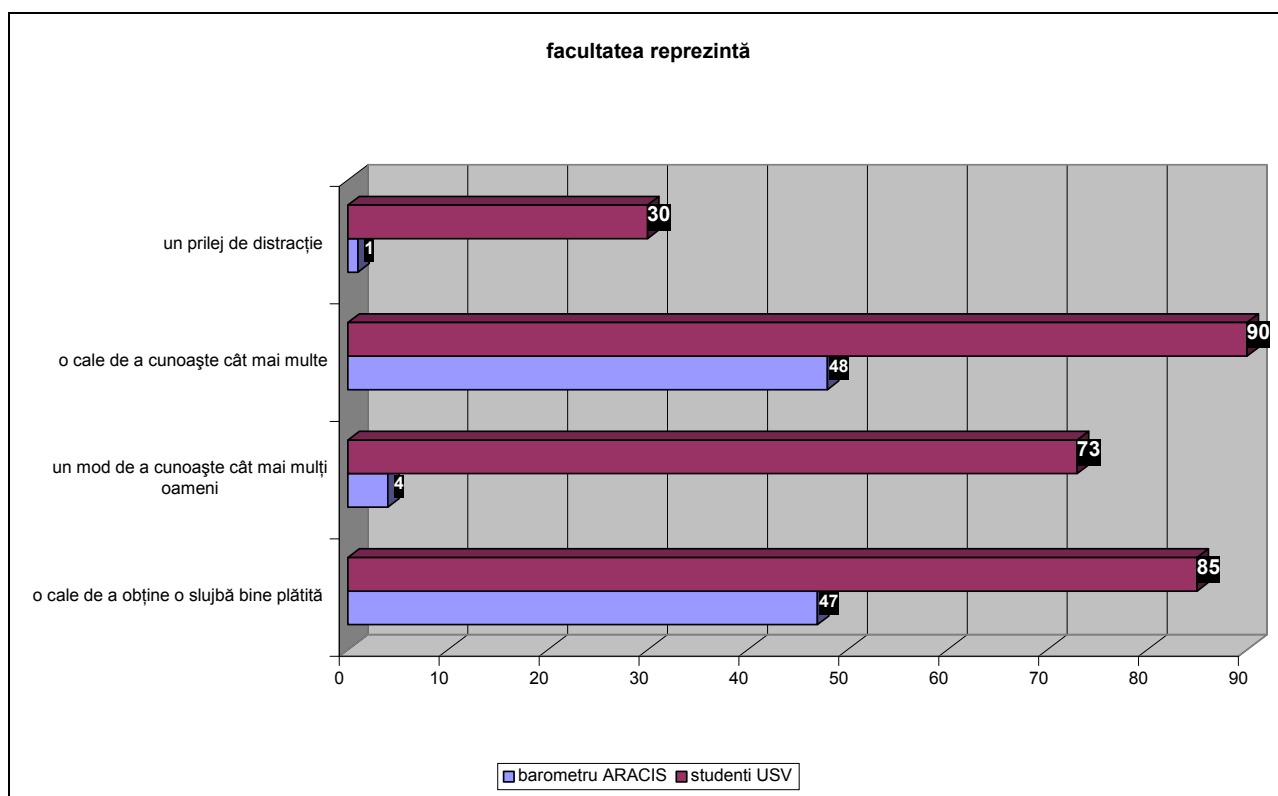
b) Reprezentările privind studiile de licență și structurarea așteptărilor legate de activitatea academică în USV

Dimensiunile *reprezentările asupra facultății și așteptările legate de facultate* pot fi comparate cu răspunsurile studenților intervievați în 2010 în cadrul Barometrului Calității (http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/Publicatii_ARACIS/Romana/barometru-final.pdf).

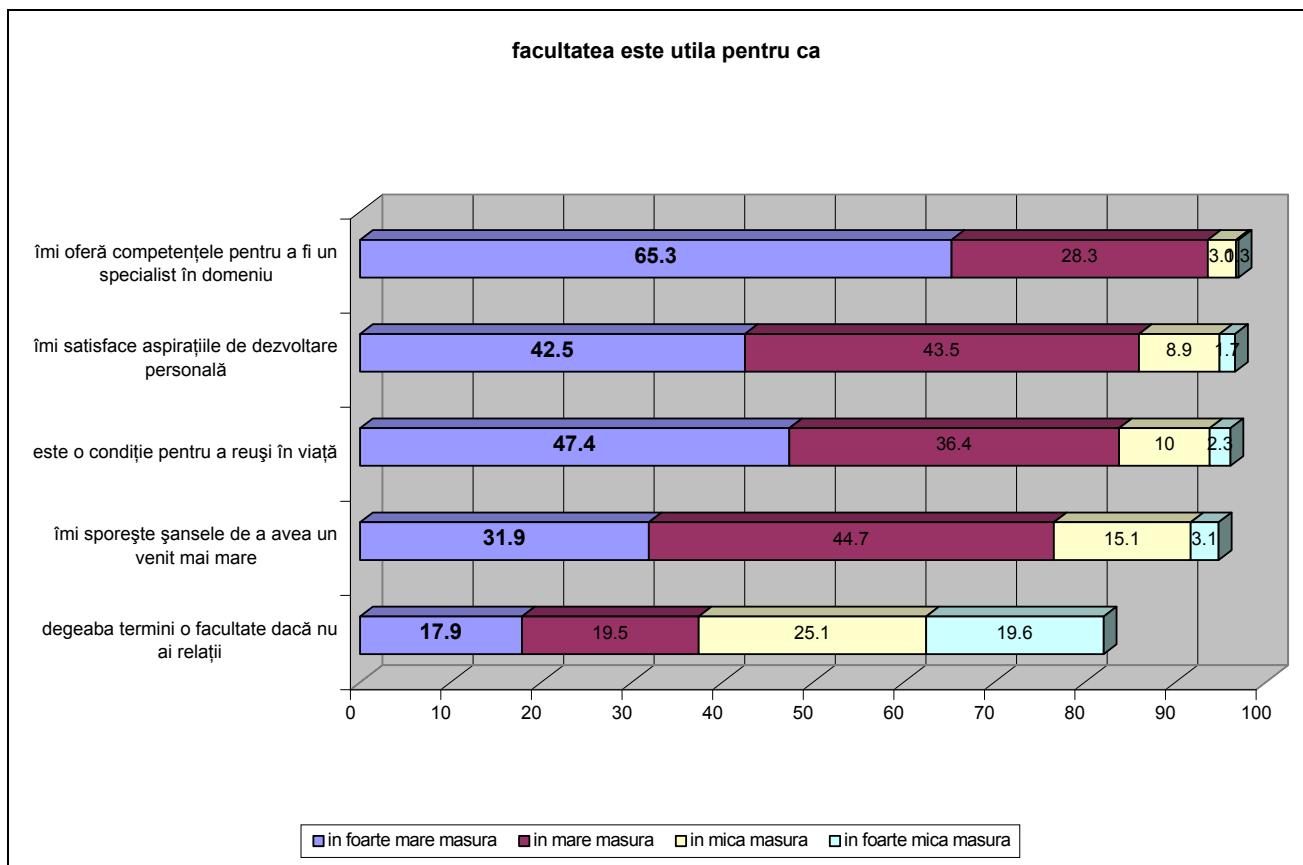
În reprezentarea asupra facultății ca mijloc, o treime din studenții investigați consideră că facultatea reprezintă *o cale de a cunoaște cât mai multe* (30%) sau *o cale de a obține o slujbă bine plătită* (29%). Perspectiva socială sau hedonică asupra facultății este întâlnită într-o mai mică măsură (25 %- *un mod de a cunoaște cât mai mulți oameni*, respectiv 16% - *un prilej de distracție*).

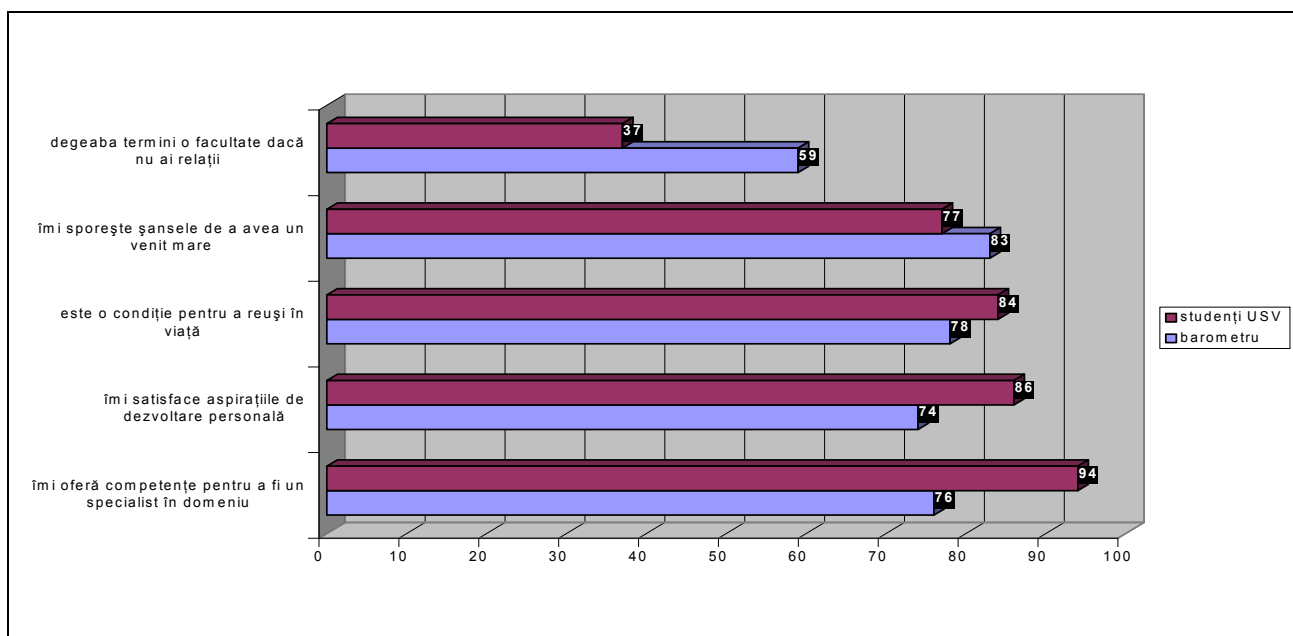
Față de rezultatele din barometrul calității - ARACIS 2010- deși se păstrează ierarhia, studenții noștri sunt evident mult mai generoși în aprecieri.

Viziunea instrumentală asupra studiilor superioare *utilitatea facultății* ne arată o constanță a răspunsurilor cu datele prezentate mai sus. Cei mai mulți studenți apreciază *în mare și foarte mare măsură* aportul adus la devenirea calitativă în domeniul profesional și la dezvoltarea personală (*îmi oferă competențele pentru a fi un specialist în domeniu* – 93,6%, *îmi satisface aspirațiile de dezvoltare personală* – 86,0%). Urmează cei care consideră că facultatea este *o condiție pentru a reuși în viață* (83,8%) și *le va spori șansele de a avea un venit mai mare* (76,6%). Aproximativ unul din trei studenți condiționează reușita socială și profesională după absolvirea facultății de rețeaua socială - *degeaba termini o facultate dacă nu ai relații* – 37,4%.

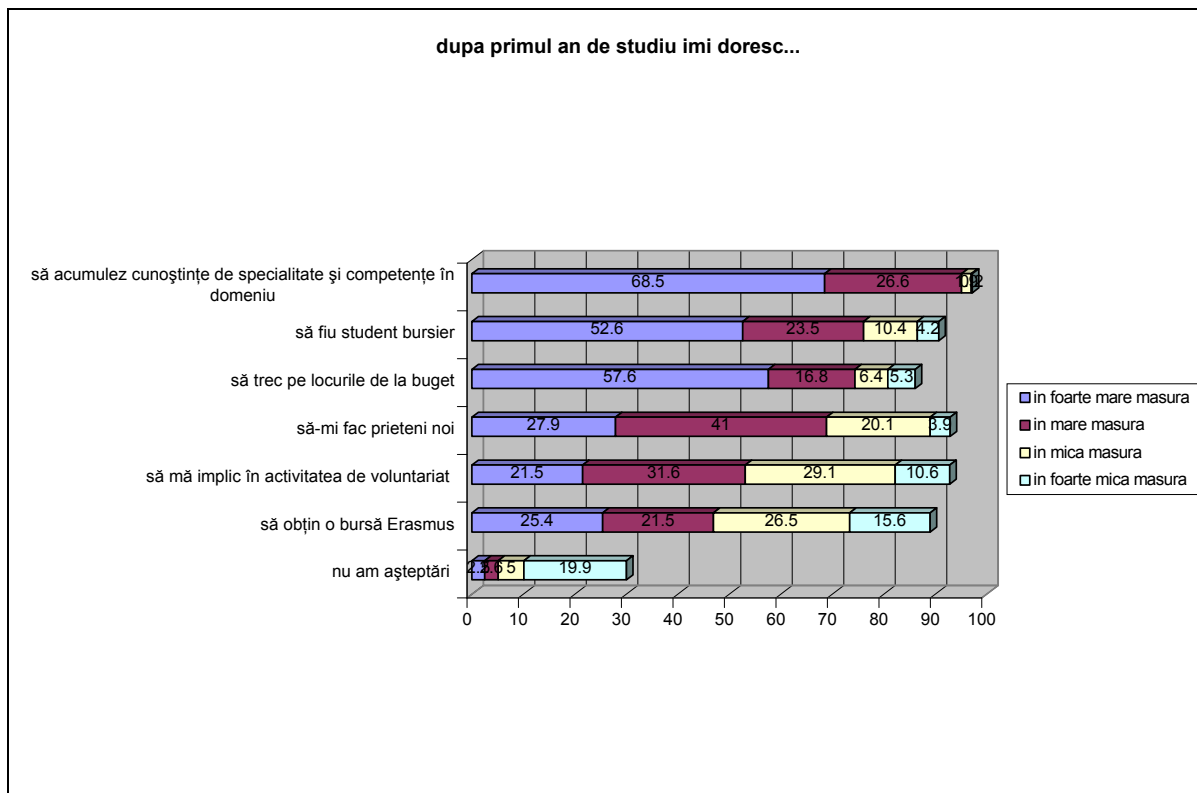

Prin comparație cu studiul ARACIS, opinăm că răspunsurile studenților noștri reflectă aceeași tendință spre dezirabilitate socială identificată și cu prilejul evaluării psiho-aptitudinale la admiterea la DSPP.

Așteptările studenților de anul I au fost organizate pe trei dimensiuni temporale: după primul an de studii, în timpul studiilor de licență și la finalul facultății. Pe toate cele trei dimensiuni „obiective” personale reiterează viziunea instrumentală asupra studiilor superioare.

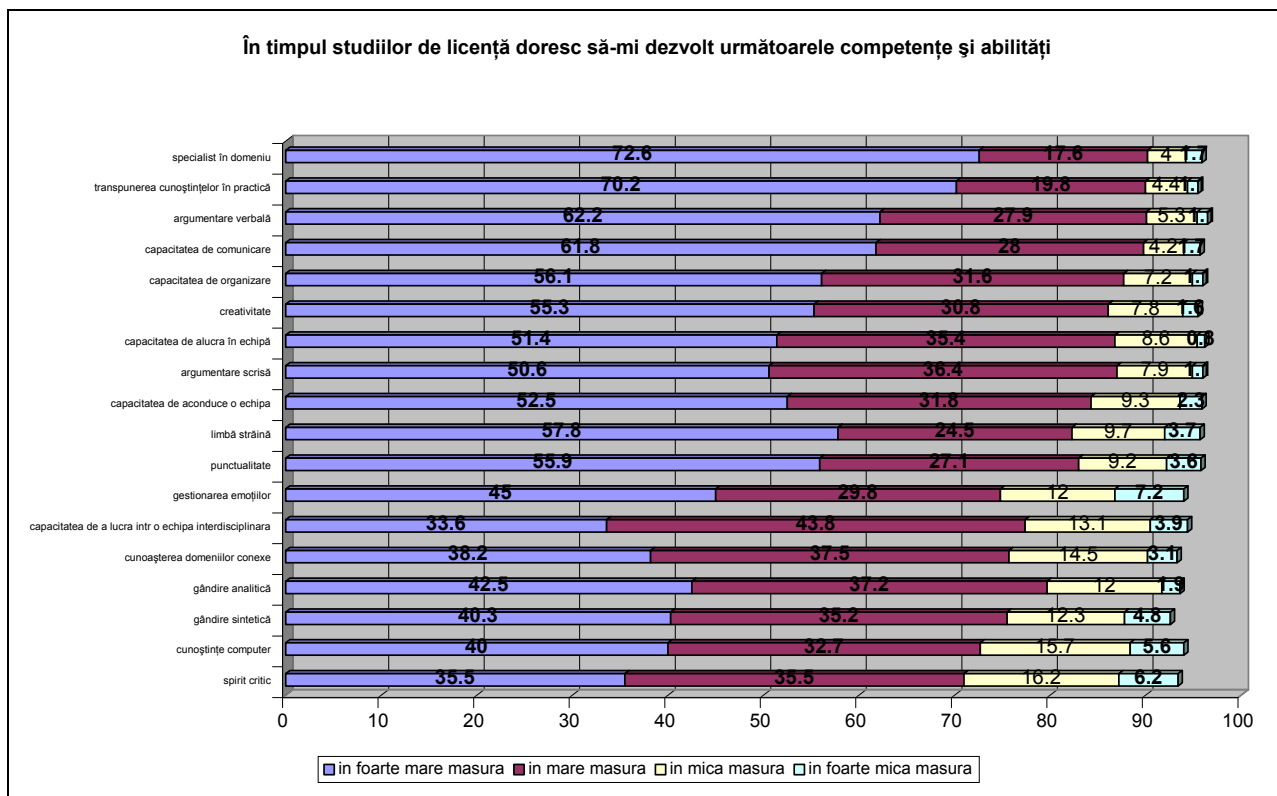
După primul an își doresc să *acumuleze cunoștințe și competențe* dar și să *devină bursieri*, să *treacă pe locurile de la buget*:

Expectanțele studenților din timpul studiilor de licență au fost concretizate, prin intermediul unei liste de 18 competențe utilizate și în Barometrul ARACIS. Procentele celor care au evaluat cu *în foarte mare măsură* și *în mare măsură* lista competențelor configurează profilul psiho - aptitudinal dezirabil pentru actualii studenți în anul I.

Răspunsurile studenților prezintă trei cut-point-uri care delimitează trei grupe de competențe și abilități:

- Peste 90%: *specialist în domeniu, transpunerea cunoștințelor în practică și argumentare verbală.*
- Între 90%- 80%: *capacitatea de comunicare, capacitatea de organizare, argumentare scrisă, capacitatea de a lucra în echipă, creativitate, capacitatea de a conduce o echipă, punctualitate, limbă străină.*
- Între 80%- 70%: *gândire analitică, capacitatea de a lucra într-o echipă interdisciplinară, cunoașterea domeniilor conexe, gândire sintetică, gestionarea emoțiilor, cunoștințe de computer și spirit critic.*

Cele trei competențe, aflate în vârful ierarhiei sunt purtătoarele unui mesaj relevant pentru dezvoltarea și adaptarea curriculară centrată pe student. *Calitatea de specialist*, alături de *transpunerea cunoștințelor în practică* și *argumentarea verbală* conferă valoare profesională recunoscută pe piața muncii.

A fi specialist în domeniu înseamnă a fi instrumentat cu acele cunoștințe și competențe specifice domeniului și programului de studiu. Această așteptare se transformă, pe parcursul și mai ales la finalul studiilor de licență, într-o evaluare retrospectivă care dă măsura calității profesionale a absolventului USV precum și a programului de studiu absolvit.

Abilitatea de transpunere a cunoștințelor în practică, indicator de calitate prezent în proiectarea, analiza și evaluarea programelor de studii, reprezintă o achiziție la care studenții fac referiri frecvente, cele mai multe cu recomandarea de optimizare. Inclusiv în *raportul din ianuarie 2012* a studiului permanent al CCOC, *Ce se întâmplă cu absolvenții USV?*, din cei 7.915 absolvenți, 1.593 (20%) apreciază disciplinele practice ca fiind studiate insuficient pe parcursul studiilor de licență (item cu rată de non-răspuns de 34%!).

Abilitatea de argumentare verbală, alături de *argumentarea scrisă* (aflată în a II-a grupă), intră în categoria abilităților verbale care reprezintă o componentă esențială subsumată comunicării (aflată în a II-a grupă) și în general relațiilor inter-umane. Abilitățile verbale, reprezentate în această primă grupă de capacitatea de argumentare scrisă, permit desfășurarea eficientă a majorității profesiilor, în special a celor care presupun înțelegerea și comunicarea unor conținuturi precise. Acesta este și argumentul pentru care abilitățile verbale reprezintă o componentă prezentă în toate

profilurile psiho-aptitudinale ale profesiilor (cu nivele de competență diferite adaptate conform specificului profesiei).

Competența nominalizată de studenții noștri ca fiind cea mai importantă se regăsește în Barometrul ARACIS 2010 pe o poziție medie ca urmare a evaluării efectuate de către angajatori în optica cărora cele mai importante competențe sunt *punctualitatea și capacitatea de a lucra în echipă*. În schimb, transpunerea cunoștințelor în practică și capacitatea de argumentare verbală sunt, și în opinia studenților chestionați pentru Barometrul ARACIS, competențe importante formate de școală și utile la locul de muncă (după gândire analitică și sintetică).

Cea de a doua grupă de competențe și abilități este aparent mai eterogenă.

Capacitatea de comunicare, competență care deschide a II-a grupă reprezintă o achiziție extrem de valorizată în mediul organizațional indiferent de specific, domeniu sau de cultură organizațională. Din perspectivă educațională, această competență apare frecvent nominalizată, implicit sau explicit, în cadrul programelor analitice atât ale disciplinelor care corelează în mod direct cu domeniul comunicării cât și a celor aflate într-o relație secundară. Această competență, corelativă ca cerință și utilitate cu argumentarea verbală analizată anterior, reprezintă o abilitate pe care majoritatea studenților și-o doresc ca achiziție în portofoliul psiho-aptitudinal personal. De altfel, este probabil, una dintre cele mai nominalizate competențe în CV-urile studenților și absolvenților și, de asemenea, una din cele mai frecvente și rapide explicații pe care studenții o dau în situații de neadaptare socială, conflict interpersonal sau profesional. Comunicarea cu toate derivatele sale, reprezintă attribute care cresc interacțiunile individuale la locul de muncă, performanța și evoluția în carieră. Trainingurile de comunicare sunt printre cele mai cautate pe piața, semn că angajatorii înțeleg importanța lor și semn că angajații nu sunt suficient de abilitați cu această competență. În Barometrul Calității, se regăsește în lista angajatorilor care o evaluează ca pe o competență importantă la locul de muncă (media de 4,7 din 5, min. 3,8 și max. 4,8).

Capacitatea de organizare este o competență care definește profilul liderului. În plus, organizarea timpului, a sarcinilor și a locului de studiu sau de muncă dau măsura competenței personale și profesionale.

Interacțiunea cu echipa, atât în calitate de co-echipier, cât și de leader, reprezintă competențe pe care studenții noștri le așează, ca importanță, la mijlocul listei. În opinia angajatorilor chestionați în cadrul Barometrului, interacțiunea cu echipa este însă o competență cheie. Acest decalaj între percepții și așteptări, reflectă, de fapt, una din acele neconcordanțe resimțite atât de angajatori cât și de absolvenți între ceea ce oferă școala și ceea ce cere piața forței de muncă. Valoarea "echipei" a devenit tot atât de importantă ca și cea a performerului individual. Deși sunt doar în anul I, studenții au înțeles că indiferent de domeniul de activitate specific și de marca de angajator cu care o organizație se identifică, promovarea unui mediu orientat pe lucrul în

echipă pornește de la premisa ca grupul și nu individul poate contribui în mod decisiv la succesul organizației. Nevoia de angajați cu multe competențe generale (comunicare, capacitate de organizare, leadership) bine dezvoltate îi determină pe angajatori să apeleze la programe specializate și la servicii de consultanță complexe ce a variat în ultimii ani între 20 și 75 milioane de euro pe an numai în România. Piața de training ne demonstrează cât de valorizate sunt competențele din categoria „soft skills” în mediul organizațional.

Creativitatea, mediu evaluată ca importanță de studenții noștri, ne comunică informații despre realitatea educațională cu care au interacționat acești studenți până acum un an – în școala noastră, creativitatea este o aptitudine mai puțin valorificată și cultivată - este concluzia testelor și discuțiilor cu studenții de anul I despre creativitate, la disciplina *Psihologia educației*. Apreciem că proaspeții studenți ar trebui ajutați să înțeleagă că în multe din specializările lor și implicit în domeniile în care vor lucra, un absolvent creativ poate fi extrem de valoros pentru o organizație.

Punctualitatea, așezată spre capătul celei de a II-a grupă de competențe, lasă locul unor analize și interpretări legate de timp și managementul acestuia. Deși este binecunoscută lipsa de punctualitate din spațiul latin, zona profesională pare că se conduce după alte valori și principii care dau o importanță extremă acestei competențe (în optica angajatorilor chestionați în Barometrul calității este plasat pe locul I). În consecință, mesajul punctualității, integrat obiectivelor educaționale, va conferi absolvenților noștri un grad mai mare de compatibilitate cu cerințele și așteptările angajatorilor.

Limba străină încheie a II-a grupă a competențelor. În pregătirea studenților USV, este valorizată dacă analizăm procentul, însă nu reprezintă o prioritate dacă analizăm ierarhia. Cu excepția studenților de la Facultatea de Litere (în lista lor limba străină ocupă locul II după competențele de comunicare), limba străină este o disciplină facultativă care se regăsește în curriculum. De altfel, nici pentru studenții chestionați în Barometrul Calității, competențele referitoare la limbile străine nu sunt considerate foarte importante - sunt evaluate cu o medie de 3,5 din 5 (min. 3,5 și max. 4,0).

A III-a grupă a competențelor ne oferă o imagine semnificativă despre ceea ce studenții USV nu consideră foarte important în contextul achizițiilor personale din timpul studiilor de licență.

Gândirea analitică și gândirea sintetică sunt plasate, în mod surprinzător pentru rolul și rostul lor în definirea abilității generale de învățare, în ultima categorie. Aceste două componente de operare ale gândirii mediază asimilarea, organizarea / reorganizarea și operarea cu informațiile nou asimilate în diverse contexte, inclusiv în transpunerea cunoștințelor din teorie în practică. Devine astfel foarte important de redefinit înțelesul acestor competențe în ierarhia personală a studenților USV pentru asigurarea succesului școlar și profesional. În Barometrul ARACIS, aceste două

competențe ocupă prima poziție în opinia studenților (se pare că maturitatea academică conferită de parcursul studiilor de licență recunoaște importanța acestor competențe în activitatea de învățare).

Capacitatea de a lucra într-o echipă interdisciplinară reprezintă o competență puțin valorizată de studenții intervievați. Poate fi avansată explicația necunoașterii înțelesului exact al termenului cât și a lipsei experienței de lucru interdisciplinare. Deși Barometrul reflectă aceeași realitate (această competență este evaluată cu un punctaj minim), realitatea educațională, mai concret realitatea cercetării din spațiul educațional, stă sub semnul interdisciplinarității.

Cunoașterea domeniilor conexe, competență care definește cultura generală, nu reprezintă un deziderat pentru studentul actual cu atât mai mult cu cât și pe piața muncii specializarea în domeniu este cea care conferă valoare și căutare profesională absolventului (în Barometrul calității are punctaj minim din partea angajatorilor).

Gestionarea emoțiilor deși interferează atât cu competențele cognitive cât și cu cele sociale potențându-le sau diminuându-le performanța, nu reprezintă priorități aptitudinale. Această percepție reflectă, de fapt, carența educației afective din școala românească, educație care conferă calitate actului didactic și activității de învățare.

Surpriza sfârșitului de ierarhie o constituie **cunoștințele de a opera cu calculatorul**. Toate domeniile de activitate sunt extrem de interdependente de domeniul IT. Este posibil însă ca studenții de anul I să considere că deja au multe competențe în acest domeniu și nu mai constituie un obiectiv al instruirii lor. Aceste abilități definesc în mod special anumite specializări de licență, în lista studenților de la Facultatea de Inginerie Electrică ocupă o poziție superioară alături de *creativitate* considerată cea mai importantă competență. În Barometrul calității această competență este mediu evaluată ca importanță atât de studenți cât și de angajatori.

Spiritul critic este o competență care ocupă o poziție ce reflectă o slabă valorizare din partea studenților. Se poate afirma că această situație corelează cu o realitate pe care am întâlnit-o într-un alt context de evaluare- evaluarea psiho-aptitudinală a studenților de anul I care optează pentru modulul psihopedagogic. Rezultatele la testul de personalitate aplicat (ZKPQ) au evidențiat o puternică tendință spre dezirabilitate socială a studentului de anul I. În condițiile în care îți dorești să te prezenți într-o lumină cât mai favorabilă în context social, chiar și cu riscul ca aceasta să nu fie cea mai veridică, nu mai rămâne loc pentru spirit critic. În plus, spiritul critic înseamnă și activarea mecanismelor de analiză și sinteză, competențe pe care, de asemenea, studenții noștri nu le valorizează în mod special. O scurtă incursiune pe piața muncii aduce un nou argument care poate explica această poziție. În viziunea angajatorilor, această competență nu este foarte importantă, dimpotrivă, obține cel mai mic punctaj.

Gândire sintetică, analitică, spirit critic, echipă interdisciplinară este posibil să fie concepte extrem de abstracte pentru studenții de anul I și în consecință dezvoltarea acestor abilități să nu reprezinte la acest moment un obiectiv în parcursul lor academic.

Analiza pe care am întreprins-o asupra listei de competențe, așa cum pare în viziunea studentului de anul I din USV, poate să reprezinte un reper pentru cadrele didactice dar și pentru factorii de decizie ai universității care pot să intervină asupra curriculei pentru a-i conferi funcționalitate într-un context în care așteptările studenților se întâlnesc cu cele ale cadrelor didactice și angajatorilor.

La sfârșitul studiilor de licență (întrebare deschisă), dorințele studenților vizează în majoritate aceeași tendință utilitară: *ocuparea unui loc de muncă în domeniu* (66,7%), continuarea studiilor prin masterat (32,0%), dobândirea statutului de specialist în domeniu (28,1%), achiziționarea de cunoștințe care pot fi aplicate la locul de muncă (25,5%), realizarea unei cariere de succes (21,6%). Doar 10% își proiectează finalizarea studiilor cu referire la dezvoltarea personală. Precizăm însă faptul că, la această întrebare au răspuns doar unul din cinci subiecți.

V. Concluzii și propuneri

Rezultatele prezentului studiu pot avea valoare de reper atât în autoevaluarea instituțională din perspectiva practicilor de promovare cât și în proiectarea și organizarea ofertei educaționale astfel încât, peste *trei/patru ani*, când acești studenți debutanți vor fi absolvenți și vor completa „Chestionarului absolvenților” să se poată evalua retrospectiv experiența academică.

A. Pe dimensiunea promovarea ofertei educaționale:

- Rezultatele studiului demonstrează importanța materialelor de informare (site, broșuri USV) dar și a interacțiunilor directe (actualii studenți și prezentările în licee) ca strategii eficiente de promovare a ofertei academice USV.

- Începând cu anul universitar 2013, propunem realizarea anuală a studiului ca resursă de informare în vederea organizării campaniilor de orientare în carieră și realizării strategiilor de marketing ale universității. Considerăm că aplicarea chestionarelor este necesară acolo unde are loc procesul de înscriere a studenților pentru a investiga întreaga populație de aplicanți ai USV. Această procedură este folosită și de alte centre de carieră universitare (ex. CIPO, „A.I.Cuza”, Iași).

B. Pe dimensiunea practici educaționale:

Așteptările studenților de anul I sunt purtătoare de semnificații atât pentru contextul educațional de proveniență cât și pentru cel în care urmează să se formeze. Dacă *spiritul critic, capacitatea de analiză și sinteză, punctualitatea* reprezintă competențe și abilități care nu ocupă poziții valorizate în profilul psiho-aptitudinal proiectat, acesta înseamnă că este necesară o revalorizare a competențelor profesionale și transversale atât în context academic formal cât și nonformal.

- **Contextul academic formal** favorizant pentru reconceptualizarea, redefinirea și revalorizarea competențelor îl reprezintă, cu precădere, seminarul/ laboratorul. În acest spațiu, studentului i se pot crea oportunități de învățare care să depășească specializarea propriu-zisă și să creeze punți de legătură atât cu viața reală cât și cu alte discipline. Prin confruntarea cu situații de rezolvare de probleme practice, actuale, incitante, creative, studenții își pot dezvolta autonomia dar și capacitatea de lucru în echipă, capacitatea de planificare, coordonare și autocoordonare, preocuparea pentru perfecționare continuă în plan profesional și personal. Deoarece competențele transversale enumerate, alături de cele profesionale dau măsura calificării la momentul absolvirii, ar fi benefică organizarea de către Facultatea de Științe ale Educației a unui curs de perfecționare pe această dimensiune a didacticii universitare.

- În **context academic nonformal**, CCOC dispune de un pachet de activități care însoțesc studenții de la debutul până la finalul experienței lor academice și vizează, cu deosebire, dezvoltarea competențelor transversale prin: consiliere și orientare în carieră, consiliere psihologică în vederea depășirii situațiilor dificile și dezvoltării personale, consiliere educațională, training-uri pentru dezvoltarea competențelor și aptitudinilor utile pe piața muncii. Ca atare, considerăm util sprijinul facultăților pentru diversificarea și promovarea acestor activități în rândul studenților de la toate facultățile și specializările.

- În **context european** activitatea de consiliere se plasează pe continuum-ul formal-nonformal. De exemplu, în Franța, activitatea de orientare în carieră a centrului are caracter obligatoriu. Studenții de anul I își proiectează, cu asistența și sub îndrumarea Centrului de Carieră, un traseu de dezvoltare profesională care devine proiect de absolvire pentru disciplina *Consiliere și orientare în carieră*. Așadar, contextul nonformal în care se plasează activitățile de orientare în carieră în spațiul românesc devine, în acest spațiu, formal și dă măsura importanței acestei activități ca investiție educațională pe termen mediu și lung. După modelul european al serviciilor centrelor de carieră, propunem introducerea unui curs facultativ de Orientare în Carieră și Orientare Profesională pentru toți studenții din anul I ai USV.

Data 10.I.2013

Anexa 1

CHESTIONAR

Stimate/ă student/ă,

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava efectuează în acest moment un studiu cu privire la principalele aspecte ale alegerii tale academice. Te rugăm să răspunzi la întrebările de mai jos. Datele furnizate sunt confidențiale și vor fi utilizate doar în scopul prelucrării statistice.

Îți mulțumim pentru participarea ta la această cercetare!

1. În ce măsură ai ținut cont de următoarele criterii în alegerea Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava?

	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură	NȘ/NR
Prestigiul universității					
Perspectivile de pe piața muncii					
Apropierea de casă					
Costuri de școlarizare mai scăzute					
Dotarea materială					
Calitatea cadrelor didactice					
Prieteni, rude care urmează/au urmat facultatea la Suceava					
Alte criterii (specificați)					

2. Ierarhizează sursele de informare la care ai apelat pentru alegerea universității/facultății de la 1- cea mai importantă, la 9- cea mai puțin importantă.

	Loc în ierarhie
Emisiuni TV/Radio	
Presa scrisă	
Broșuri editate de universitate	
Materiale editate de alte instituții	
Târguri educaționale	
Site-urile universităților/facultăților	
Prezentări ale cadrelor didactice și studenților USV în licee	
Actualii studenți	
Alte surse. Care?	

3. Ierarhizează persoanele cu care te-ai consultat în decizia privind alegerii universității/ facultății de la 1- cea mai importantă, la 6- cea mai puțin importantă:

	Loc în ierarhie
Familia	
Profesorii	
Consilierul școlar	
Prietenii	
Nimeni	
Altceineva. Cine?	

4. Pentru mine, facultatea reprezintă (item preluat din Barometrul calității ARACIS/ 2010):

	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură	/NR
cale de a obține o slujbă bine plătită					
un mod de a cunoaște cât mai mulți oameni					
cale de a cunoaște cât mai multe					
un prilej de distracție					

5. Pentru mine, facultatea este utilă pentru că(item preluat din Barometrul calității ARACIS/ 2010):

	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură	NȘ/ NR
îmi oferă competențele pentru a fi un specialist în domeniu					
îmi satisface aspirațiile de dezvoltare personală					
este o condiție pentru a reuși în viață					
îmi sporește șansele de a avea un venit mare					
degeaba termini o facultate dacă nu ai relații					

6. După primul an de studii îmi doresc:

	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură	NȘ/ NR
să trec pe locurile de la buget					
să-mi fac prieteni noi					
să fiu student bursier					
să acumulez cunoștințe de specialitate și competențe în domeniu					
să mă implic în activitățile de voluntariat ale universității					
să obțin o bursă Erasmus					
nu am așteptări					

7. În timpul studiilor de licență, intenționez să-mi dezvolt următoarele competențe și abilități (item preluat din Barometrul calității ARACIS/ 2010):

	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură	NȘ/ NR
argumentare verbală					
argumentare scrisă					
capacitatea de a lucra în echipă					
capacitatea de a conduce o echipă					
capacitatea de comunicare					
capacitatea de a lucra într-o echipă interdisciplinară					
capacitatea de organizare					
creativitate					
cunoașterea domeniilor conexe					
cunoștințe computer					
gândire sintetică					
gândire analitică					
limbă străină					
spirit critic					
specialist în domeniu					
punctualitate					
transpunerea cunoștințelor în practică					
gestionarea emoțiilor					

8. La finalul studiilor de licență îmi doresc:

9. După părerea mea, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava este percepută?

Pozitiv	Negativ
Care sunt aspectele pozitive?	Care sunt aspectele negative?

Date de identificare:

Facultatea _____

Specializarea _____

Liceul absolvit _____

Vârsta _____ Mediul de proveniență: rural urban

Etnia: română germană ucraineană rrom alta _____

Anexa 2

Structura eșantionului rezultat din cercetare în funcție de:

1. Facultatea

Facultatea	Număr	Procent
FEFS	33	5.1
FIA	54	8.4
FIESC	87	13.6
FIMM	35	5.5
FIG	66	10.3
FLSC	75	11.7
FS	55	8.6
FSEAP	180	28
FSE	30	4.7
DSDU	22	3.4
non răspuns	5	0.8
Total	642	100

2. Vârsta

Vârsta	Număr	Procent
sub 20 ani	495	77.1
peste 20 ani	96	15
non răspuns	51	7.9
Total	642	100

3. Etnia

Etnia	Număr	Procent
română	549	85.5
germană	5	0.8
ucraineană	5	0.8
alta	10	1.6
non răspuns	73	11.4
Total	642	100

4. Tip liceu absolvit

Liceu	Număr	Procent
colegiu/ liceu	61	9.5
colegiu național/ liceu teoretic	160	24.9
colegiu tehnic/ liceu tehnologic	119	18.5
colegiu agricol	5	0.8
grup școlar	50	7.8
liceu vocațional	47	7.3
colegiu economic	60	9.3
colegiu de informatică	27	4.2
non răspuns	113	17.6
Total	642	100